

PADOMES LĒMUMS**(2006. gada 19. decembris)**

**par Īpašo programmu "Spējas",
ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu
pētniecībai, tehnoloģiju izstrādei un demonstrāciju pasākumiem (2007.-2013.)**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/974/EK)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ¹,ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ²,

¹ 2006. gada 30. novembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
² OV C 185, 8.8.2006., 10. lpp.

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma 166. panta 3. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 967/2006/EK (2006. gada 20. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrāciju pasākumiem (2007. - 2013.)¹ (turpmāk - "pamatprogramma") jāīsteno ar īpašu programmu palīdzību, kurās ietverti sīki izstrādāti īstenošanas noteikumi, noteikts to ilgums un paredzēti vajadzīgie līdzekļi.
- (2) Pamatprogramma ir sadalīta četru veidu darbībās: starpvalstu sadarbība par politikā apzinātām tēmām ("Sadarbība"), pētnieku ierosināti pētījumi, kas pamatojas uz pētnieku aprindu ierosmi ("Idejas"), atbalsts pētnieku sagatavošanai un profesionālajai izaugsmei ("Cilvēki") un pētniecības iespēju atbalsts ("Iespējas"). Pasākumi sadaļā "Iespējas" attiecībā uz netiešām darbībām būtu jāīsteno ar šo īpašo programmu.
- (3) Šai īpašajai programmai būtu jāpieņem pamatprogrammas noteikumi par uzņēmumu, pētniecības centru un universitāšu dalību un pētījumu rezultātu izplatīšanu (turpmāk - "dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumi").

¹ OV L 391, 30.12.2006., 19. lpp.

- (4) Ar šo pamatprogrammu būtu jāpapildina dalībvalstīs veiktie pasākumi, kā arī citas Kopienas darbības, kas ir nepieciešamas vispārējiem stratēģiskiem centieniem Lisabonā izvirzīto mērķu sasniegšanai, kā arī darbības jo īpaši tādās jomās kā struktūrfondi, lauksaimniecība, izglītība, apmācības, kultūra, konkurētspēja un inovācijas, rūpniecība, veselība, patērētāju aizsardzība, nodarbinātība, enerģētika, transports un vide.
- (5) Inovācijām un ar MVU saistītām darbībām, ko atbalsta saskaņā ar šo pamatprogrammu, būtu jāpapildina darbības, ko veic saskaņā ar Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu, kas palīdzēs mazināt plaisu starp pētniecību un inovācijām un veicinās visdažādākās inovācijas.
- (6) Īstenojot šo pamatprogrammu var veidoties situācija, ka izstrādā papildprogrammas, kurās piedalās tikai dažas dalībvalstis, ka Kopiena piedalās dažu dalībvalstu sāktās programmās vai ka izveido kopuzņēmumus, vai panāk citas vienošanās Līguma 168., 169. un 171. panta nozīmē.
- (7) Ar šo īpašo programmu būtu jāsniedz ieguldījums Eiropas Investīciju bankai (EIB), lai izveidotu "Risku dalīšanas finanšu mehānismu", ar ko uzlabotu EIB aizdevumu pieejamību.

- (8) Kā paredzēts Līguma 170. pantā, Kopiena ir noslēgusi vairākus starptautiskus nolīgumus pētniecības jomā, tādēļ būtu jācenšas stiprināt starptautisko sadarbību zinātniskajā izpētē, lai turpinātu Kopienas integrāciju pasaules zinātnieku aprindās. Tālab būtu jādod iespēja šajā īpašajā programmā piedalīties valstīm, kas šajā nolūkā ir noslēgušas nolīgumus, savukārt projektu līmenī un uz savstarpēja izdevīguma pamata būtu jādod iespēja tajā piedalīties arī trešo valstu personām un starptautiskām zinātniskās sadarbības organizācijām.
- (9) Pētījumos, kas veikti saskaņā ar šo programmu, būtu jāievēro ētikas pamatprincipi, tostarp tie, kuri iekļauti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (10) Šīs pamatprogrammas īstenošanai būtu jāsekmē ilgtspējīga attīstība.
- (11) Pamatprogrammas pareiza finanšu pārvaldība un tās īstenošana būtu jānodrošina visefektīvākajā un lietotājam draudzīgākajā veidā, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību un programmas pieejamību visiem dalībniekiem, atbilstīgi Padomes Regulai (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam ¹, un Komisijas Regulai (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002 ², ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus minētās Finanšu regulas īstenošanai, un jebkuriem turpmākiem grozījumiem.

¹ OV L 248, 16.9.2002, 1.lpp.

² OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp., Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1261/2005 (OV L 201, 2.8.2005., 3. lpp.).

- (12) Būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, kas ir samērīgi ar Eiropas Kopienas finanšu interesēm, lai uzraudzītu piešķirtā finanšu atbalsta efektivitāti un šo līdzekļu izlietojuma efektivitāti, lai novērstu nelikumības un krāpšanu, kā arī pasākumi, lai atgūtu zaudētos, nepamatoti izmaksātos vai nepareizi izlietos līdzekļus saskaņā ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību¹, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām², un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)³.
- (13) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtībā ir vadības pasākumi, tie būtu jāpieņem saskaņā ar vadības procedūru, kas paredzēta 4. pantā Padomes Lēmumā 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁴. No otras puses, pētniecība, kura saistīta ar cilvēku embriju un cilvēka embrionālo cilmes šūnu izmantošanu, rada īpašas ētiskas problēmas, kā aprakstīts šā lēmuma 4. pantā. Tādēļ pasākumi šādu projektu finansēšanai būtu jāpieņem saskaņā ar regulatīvo procedūru, kas paredzēta Lēmuma 1999/468/EK 5. pantā.

¹ OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.

² OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.

³ OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.

⁴ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.).

- (14) Īpašajai programmai "Iespējas" vajadzētu būt savai budžeta pozīcijai Eiropas Kopienu vispārējā budžetā.
- (15) Īstenojot šo programmu, attiecībā uz pētniekiem, kas pieņemti darbā projektos un programmās, ko finansē saskaņā ar šīs programmas darbībām, pienācīga uzmanība jāpievērš dzimumu līdztiesības jautājumiem, kā arī, *inter alia*, šo pētnieku darba apstākļiem, darbā pieņemšanas procesa pārskatāmībai un viņu profesionālajai izaugsmei, kam pamatprincipu kopumu veido Komisijas 2005. gada 11. marta Ieteikums par Eiropas Pētnieku hartu un Rīcības kodeksu par pētnieku pieņemšanu darbā, vienlaikus respektējot brīvprātīgas dalības aspektu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim pieņem Īpašo programmu "Iespējas" Kopienas darbībām pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomā, tostarp demonstrāciju pasākumu jomā, turpmāk - "īpašā programma".

2. pants

Ar īpašo programmu atbalsta "Spēju" pasākumus, sniedzot atbalstu Eiropas pētniecības un inovāciju iespēju galvenos aspektus:

- a) zinātniskās izpētes infrastruktūras;
- b) pētniecību mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) vajadzībām;
- c) zināšanu reģionus;
- d) pētniecības potenciālu;
- e) zinātni sabiedrībā;
- f) atbalstu saskaņotai pētniecības politikas izstrādei;
- g) starptautiskas sadarbības pasākumus.

Īstenojot šo īpašo programmu, var veidoties situācija, ka izstrādā papildprogrammas, kurās piedalās tikai dažas dalībvalstis, ka Kopiena piedalās dažu dalībvalstu sāktās programmās vai ka izveido kopuzņēmumus, vai panāk citas vienošanās Līguma 168., 169. un 171. panta nozīmē.

Minēto darbību mērķi un vispārējās pamatnostādnes ir izklāstītas I pielikumā.

3. pants

Saskaņā ar pamatprogrammas II pielikumu summa, kādu uzskata par nepieciešamu īpašās programmas īstenošanai, ir EUR 4 097 miljoni, no kuriem mazāk nekā 6 % atvēlēti Komisijas administratīvajiem izdevumiem. Šīs summas indikatīvs sadalījums norādīts II pielikumā.

4. pants

1. Visus atbilstīgi īpašajai programmai veiktos pētniecības pasākumus veic saskaņā ar ētikas pamatprincipiem.
2. Saskaņā ar šo programmu nefinansē šādas pētniecības jomas:
 - pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir cilvēku klonēšana reproduktīvos nolūkos;
 - pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu, kas varētu šādas izmaiņas padarīt pārmantojamas ¹;
 - pētniecības pasākumus, kas paredzēti cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā, vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu.

¹ Var finansēt pētniecību, kas saistīta ar dzimumdziedzeru vēža ārstēšanu.

3. Gan pieaugušo, gan embriju cilvēka cilmes šūnu pētniecību var finansēt, ņemot vērā gan zinātnisko ierosinājumu saturu, gan iesaistītās(-o) dalībvalsts(-u) tiesisko regulējumu.

Jebkurā pieteikumā, lai saņemtu finansējumu cilvēku embrionālo cilmes šūnu pētniecībai, ir attiecīgi jāiekļauj sīka informācija par licencēšanas un kontroles pasākumiem, ko veiks dalībvalsts kompetentās iestādes, kā arī sīka informācija par sniegto ētisko apstiprinājumu(-iem).

Cilvēku embrionālo cilmes šūnu pētniecības jomā uz iestādēm, organizācijām un pētniekiem attiecas stingra licencēšana un kontrole atbilstīgi iesaistītās(o) dalībvalsts(u) tiesiskajam regulējumam .

4. Iepriekšminētās pētniecības jomas pārskata šīs programmas otrajā posmā (2010.-2013.), ņemot vērā zinātnes attīstību.

5. pants

1. Īpašo programmu īsteno, izmantojot finansēšanas shēmas, kas noteiktas pamatprogrammas III pielikumā.
2. Šīs īpašās programmas III pielikumā izklāstīta kārtība, kādā dod subsīdiju Eiropas Investīciju bankai, lai izveidotu Riska dalīšanas finanšu mehānismu.

3. Šīs īpašās programmas IV pielikumā iekļauts to iespējamo kopīgo tehnoloģijas ierosmju indikatīvs saraksts, par ko varētu pieņemt atsevišķus lēmumus, pamatojoties uz Līguma 169. pantu.
4. Šai īpašajai programmai piemēro dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumus.

6. pants

1. Komisija izstrādā darba programmu šīs īpašās programmas īstenošanai, sīkāk izklāstot I pielikumā noteiktos mērķus un zinātnes un tehnoloģijas prioritātes, finansēšanas shēmu, kas lietojama attiecībā uz tematu, par kuru publicēts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, kā arī īstenošanas grafiku.
2. Darba programmā ņem vērā attiecīgos pētījumus, ko veic dalībvalstis, asociētās valstis, un Eiropas un starptautiskās organizācijas, un Eiropas sasniegumus ar pievienoto vērtību, kā arī ietekmi uz nozares konkurētspēju un saistību ar citām Kopienas politikas jomām. Vajadzības gadījumā programmu atjaunina.
3. Priekšlikumus par netiešām darbībām saskaņā ar finansēšanas shēmām izvērtē un projektus izvēlas, ņemot vērā kritērijus, kas izklāstīti dalības un pētījumu izplatīšanas noteikumu 15. panta 1.b punktā.

4. Darba programmā var norādīt:
- a) organizācijas, kas saņem dalības maksu;
 - b) atbalsta pasākumus īpašu juridisko vienību darbībām.

7. pants

1. Par īpašās programmas īstenošanu atbild Komisija.
2. Šā lēmuma 8. panta 2. punktā noteikto vadības procedūru piemēro, lai pieņemtu šādus pasākumus:
 - a) 6. pantā minēto darba programmu, tostarp izmantojamās finansēšanas shēmas, priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumu saturu, kā arī piemērojamās izvērtēšanas un atlases kritērijus;
 - b) jebkurus pielāgojumus II pielikumā izklāstītajā indikatīvajā summu sadalījumā;
 - c) to darbību finansēšanas apstiprināšanu, kuras veic 2. panta a) līdz g) punktā minētajās tematiskajās jomās, ja paredzamais Kopienas ieguldījuma apjoms saskaņā ar šo programmu ir EUR 0,6 miljoni vai lielāks;
 - d) darba uzdevumu sagatavošanu pamatprogrammas 7. panta 2. un 3. punktā paredzētajiem novērtējumiem;

3. Šā lēmuma 8. panta 3. punktā noteikto regulatīvo procedūru piemēro, lai apstiprinātu to darbību finansēšanu, kurās izmanto cilvēku embrijus un cilvēku embrionālās cilmes šūnas.

8. pants

1. Komisijai palīdz komiteja.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu.
Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu.
Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.
4. Komisija regulāri informē komiteju par īpašās programmas īstenošanas vispārējo norisi, kā arī laikus sniedz informāciju par visām PTA darbībām, kas ir ierosinātas vai ko finansē saskaņā ar šo programmu, kā izklāstīts V pielikumā.
5. Komiteja pieņem savu reglamentu.

9. pants

Komisija nodrošina neatkarīgu uzraudzību, novērtējumu un pārskatīšanu, kā noteikts pamatprogrammas 7. pantā, kas jāveic attiecībā uz tiem pasākumiem, kuri īstenoti jomās, uz ko attiecas šī īpašā programma.

10. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2006. gada 19. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. KORKEAOJA

I PIELIKUMS

ZINĀTNISKIE UN TEHNOLOĢISKIE MĒRĶI, TĒMU UN DARBĪBU VISPĀRĪGAS NOSTĀDNES

IEVADS

Šī īpašā programma sekmēs pētniecības un jauninājumu iespējas visā Eiropā un nodrošinās to optimālu izmantojumu. Šo mērķi sasniegs šādi:

- optimizējot pētniecības infrastruktūru izmantojumu un pilnveidi;
- stiprinot MVU spēju radīt jauninājumus un spēju gūt labumu no pētniecības;
- atbalstot ar pētniecību saistītu reģionālu kopu izveidi;
- apgūstot pētniecības potenciālu ES konverģencē un attālos reģionos;
- tuvinot zinātni un sabiedrību, lai harmoniski integrētu zinātnei un tehnoloģijai Eiropas sabiedrībā;
- atbalstot pētniecības politikas saskaņotu izstrādi; un
- veicot darbības un pasākumus, lai atbalstītu starptautisko sadarbību.

Pienācīgi ņems vērā ilgtspējīgas attīstības principu un dzimumu līdztiesību. Turklāt gadījumos, kad tas ir būtiski, saistībā ar darbībām šajā īpašajā programmā ņems vērā apsvērumus par veicamā pētījuma un tā potenciālā pielietojuma ētiskajiem, sociālajiem, tiesiskajiem un plašākiem kultūras aspektiem, kā arī zinātnes un tehnoloģiju izstrādes un tās prognožu sociāli ekonomisko ietekmi.

Šajā īpašajā programmā var veikt darbības Ārpuskopienas programmu saskaņošanai, izmantojot *ERA-NET* shēmu un Kopienas līdzdalību kopīgi īstenotās valstu pētniecības programmās (Līguma 169. pants), kā aprakstīts īpašajā programmā "Sadarbība".

Programmā mēģinās panākt sinerģiju un savstarpēju papildināmību ar citām Kopienas politikas jomām un programmām, piemēram, ar Kopienas reģionālo un kohēzijas politiku, struktūrfondiem, Konkurētspējas un jauninājumu programmu un atbilstīgām izglītības un mācību programmām ¹.

¹ Nolūkā veicināt šādu saskaņotu programmas īstenošanu Komisija par katru programmas komitejas sanākumi kā noteikts darba kārtībā un saskaņā ar noteiktajām pamatnostādņēm kompensēs viena pārstāvja izdevumus par katru dalībvalsti, kā arī viena eksperta/padomdevēja izdevumus par katru dalībvalsti par tiem darba kārtības punktiem, par kuriem dalībvalstij nepieciešamas īpašas speciālās zināšanas.

Ētikas aspekti

Īstenojot šo īpašo programmu un no tās izrietošos pētījumus, jāievēro ētikas pamatprincipi. Tie ietver, cita starpā, principus, kas atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, tostarp šādus principus: cilvēka cieņas un cilvēka dzīvības aizsardzība, personas datu un privātās dzīves aizsardzība, kā arī dzīvnieku un vides aizsardzība saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem un attiecīgo starptautisko konvenciju, pamatnostādņu un rīcības kodeksu jaunākajām versijām, piemēram, Helsinku Deklarāciju, Eiropas Padomes Konvenciju par cilvēktiesībām un biomedicīnu, kas parakstīta 1997. gada 4. aprīlī Ovjedō un tās Papildu protokolus, ANO Konvenciju par bērnu tiesībām, UNESCO pieņemto Vispārējo deklarāciju par cilvēka genomu un cilvēktiesībām, ANO Bioloģisko un toksisko ieroču konvenciju (*BTWC*), Starptautisko līgumu par pārtikas un lauksaimniecības augu ģenētiskajiem resursiem un attiecīgās Pasaules veselības organizācijas (PVO) rezolūcijas.

Ņems vērā arī atzinumus, ko izteikusi Eiropas Padomdevēju grupa biotehnoloģijas ētikas jautājumos (no 1991. gada līdz 1997. gadam) un Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupa (no 1998. gada).

Saskaņā ar subsidiaritātes principu un Eiropā spēkā esošo pieeju dažādību pētniecības projektu dalībniekiem jāievēro tiesību akti, noteikumi un ētikas kodeksi, kas ir spēkā valstīs, kurās veic pētījumus. Katrā ziņā piemēro valstu noteikumus, un konkrētā dalībvalstī vai citā valstī aizliegtu pētījumu veikšanu neatbalsta ar Kopienas finansējumu ne šajā dalībvalstī, ne citā valstī.

Vajadzības gadījumā pētniekiem, kas piedalās pētniecības projektos, no attiecīgās valsts vai vietējās ētikas komitejas pirms pētniecības un tehnoloģiju izstrādes darbību uzsākšanas jāsaņem apstiprinājums. Komisija no ētikas viedokļa sistemātiski pārbaudīs priekšlikumus, kas saistīti ar ētiski delikātiem jautājumiem vai arī priekšlikumus, kuros ētikas aspektiem nav pievērsta pienācīga uzmanība. Īpašos gadījumos ētikas pārbaudi var veikt projekta īstenošanas laikā.

Nefinansēs pētījumus, kas aizliegti visās dalībvalstīs.

Līgumam pievienotais Protokols par dzīvnieku aizsardzību un labturību paredz, ka Kopiena, izstrādājot un īstenojot Kopienas politiku, arī pētniecībā, pilnībā ievēro dzīvnieku labturības prasības. Padomes Direktīvā 86/609/EEK (1986. gada 24. novembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz to dzīvnieku aizsardzību, kurus izmanto izmēģinājumos un citiem zinātniskiem mērķiem¹, noteikts, ka visi izmēģinājumi jāplāno tā, lai izvairītos no stresa, nevajadzīgu ciešanu un sāpju sagādāšanas izmēģinājuma dzīvniekiem; tajos izmanto minimālu dzīvnieku daudzumu; iekļauj dzīvniekus ar zemāko neiropsiholoģisko jutīgumu; tie rada vismazākās iespējamās sāpes, ciešanas, stresu vai ilgstošu kaitējumu. Dzīvnieku ģenētiskā mantojuma izmainīšanu un dzīvnieku klonēšanu var apsvērt vienīgi tad, ja šādu pasākumu mērķi ir ētiski attaisnojami un apstākļi ir tādi, ka ir nodrošināta dzīvnieku labturība un ievēroti bioloģiskās daudzveidības principi.

¹ OV L 358, 18.12.1986., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/65/EK (OV L 230, 16.9.2003., 32. lpp.).

Īstenojot šo programmu, Komisija regulāri pārbauda zinātnes sasniegumus, kā arī valstu un starptautiskos noteikumus, lai ņemtu vērā jebkādu situācijas attīstību.

Ētikas pētījumus saistībā ar zinātnes un tehnoloģijas izstrādi veic šīs programmas daļā "Zinātne sabiedrībā".

1. PĒTNIECĪBAS INFRASTRUKTŪRA

Mērķis

Optimizēt Eiropas labāko pētniecības infrastruktūru izmantojumu un pilnveidi un palīdzēt visās zinātnes un tehnoloģiju jomās radīt jaunas Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūras, kas vajadzīgas, lai saglabātu Eiropas zinātnisko aprindu vietu pētniecības attīstības priekšgalā un to spēju palīdzēt rūpniecības nozarei stiprināt tās zināšanu bāzi un tehnoloģiskās prasmes.

Metode

Moderna un efektīva pētniecības infrastruktūra ir būtiska, lai izcīnītu vadošo vietu zinātnē un tehnoloģijā un lai Eiropa kļūtu par visā pasaulē konkurētspējīgāko un dinamiskāko uz zināšanām balstītu saimniecību. Pētniecības infrastruktūrām ir būtiska nozīme zināšanu un tehnoloģiju radīšanā, kā arī to izplatīšanā, piemērošanā un lietošanā, tādējādi sekmējot jauninājumus un palīdzot izveidot Eiropas pētniecības telpu. Visās zinātnes un tehnoloģiju jomās un politikas izstrādei, balstoties uz atzinumiem, arvien vairāk nepieciešama infrastruktūru pieejamība.. Daudzas pētniecības infrastruktūras ir pārtapušas no lielām struktūrām, kas gandrīz pilnībā bija domātas vienīgi konkrētai zinātnes nozarei, par iekārtām, kas sniedz pakalpojumus visdažādākajām zinātnieku grupām. Ar informācijas un komunikāciju tehnoloģiju atbalstu jaunākās infrastruktūras koncepcijas arī paplašinās, iekļaujot dalītas aparatūras, programmatūras un satura sistēmas ar milzīgu uzkrāšanas vērtību, topot par zināšanu krātuvēm daudzās un dažādās zinātnes nozarēs.

Ierosinātā rīcība īpaši sekmēs zināšanu pilnveidi, izmantošanu un saglabāšanu, atbalstot pētniecības infrastruktūras, kas pamatojas gan uz izcilību orientētā pieejā "no apakšas", gan arī mērķtiecīgā pieejā. Stratēģiskus uzlabojumus uz informāciju un saziņu balstītajās e-infrastruktūrās un virtuālajās infrastruktūrās arī uzskata par dzinēj spēku pārmaiņām zinātnisko pētījumu veikšanā. Dalībvalstis turpinās būt infrastruktūru izstrādes un finansēšanas centrā.

Termins "pētniecības infrastruktūras" saistībā ar Kopienas pamatprogrammu pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomā attiecas uz iekārtām, resursiem un pakalpojumiem, kas vajadzīgi zinātniekiem pētījumu veikšanai visās zinātnes un tehnoloģiju jomās. Šajā definīcijā, iekļaujot atbilstīgos cilvēkresursus, ietver:

- pētījumu mērķiem izmantojamas svarīgākās iekārtas vai instrumentu kopas;
- uz zināšanām balstītus resursus, piemēram, zinātniskos pētījumos izmantojamas kolekcijas, arhīvus, strukturētu informāciju vai ar datu pārvaldību saistītas sistēmas;
- uz informācijas un sakaru tehnoloģijām balstītu infrastruktūru, piemēram, *GRID*, skaitļošanas, programmatūras un sakaru līdzekļu iespēju izmantošanu;
- ikvienu citu unikālu vienību, ko izmanto zinātniskā pētniecībā.

Atbalstu var sniegt vienīgi tām pētniecības infrastruktūrām vai pētniecības infrastruktūru tīkliem, kas savas darbības un pieejamības ziņā interesē Eiropas zinātniskās (akadēmiskās, valsts un rūpniecības) aprindas. Tām jāsniedz nozīmīgs ieguldījums Eiropas pētniecības potenciāla pilnveidošanā.

Šī programma nodrošinās vispārēju saskaņošanu saistībā ar īpašajā programmā "Sadarbība" ietverto tematisko pētniecības infrastruktūru.

Darbības

Darbībās iekļaus šādu rīcību:

- esošo pētniecības infrastruktūru izmantošanas optimizāciju un to darbības uzlabošanu;
- jaunu Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūru izveides (vai nozīmīgu uzlabojumu veikšanas esošajās struktūrās) veicināšanu, pārsvarā pamatojoties uz *ESFRI* (Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas komisijas) darbību;
- atbalsta pasākumu veikšanu, ieskaitot atbalstu jaunajām vajadzībām.

1.1. Esošās pētniecības infrastruktūras

Darbības pētniecības infrastruktūru jomā paredzētas, lai stiprinātu konkrētu pētniecības infrastruktūru Eiropas jaudu un veikspējas un palielinātu lietotāju aprindu iesaisti, ņemot vērā pētniecības infrastruktūru piedāvātās iespējas un saistības ieguldīt līdzekļus augstas klases pētījumos. Darbības ietvers atbalstu Eiropas pētniecības infrastruktūru optimizācijai ar iespēju un centienu "integrāciju", kas izraisīs iekārtu, resursu un pakalpojumu visefektīvāku izmantošanu visās zinātnes un tehnoloģiju jomās ar "starptautiskās piekļuves" projektu starpniecību.

1.1.1. Integrācijas pasākumi

Pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūrām ir vajadzīgi milzīgi un ilgtermiņa ieguldījumi resursos (cilvēkresursos un finanšu resursos). Tos vajadzētu izmantot pēc iespējas plašākām Eiropas zinātnieku un rūpniecības nozaru klientu aprindām. Turklāt nepārtraukti jāveicina un jāuzlabo pētniecības infrastruktūru jaudas un veiktspējas optimizācija un pastiprināšana Kopienas līmenī, lai apmierinātu jaunās un pieaugošās zinātnes vajadzības. To vislabāk var sasniegt, saskaņoti stimulējot infrastruktūru lietošanu un attīstību, kā arī to uzlabošanu.

Kopienai, sekmējot *integrācijas pasākumus*, vajadzētu sniegt ieguldījumu šā mērķa sasniegšanā. Tās nodrošinās, ka Eiropas pētnieki, tostarp pētnieki nozarēs, tostarp MVU un perifērijas un attālos reģionos, var piekļūt labākajām pētniecības infrastruktūrām, lai veiktu pētniecību, atbalstot nodrošināt integrētus ar infrastruktūru saistītus pakalpojumus pētniecības kopienai Eiropas līmenī un vajadzības gadījumā starptautiskajā līmenī. Integrācijas pasākumu mērķos vajadzētu iekļaut arī Eiropas pētniecības infrastruktūru darbības labāku strukturēšanu, to kopīgu attīstīšanu jaudas un darbības ziņā;

Integrācijas pasākumus esošajām pētniecības infrastruktūrām īstenošādi:

- ar aicinājumiem "no apakšas" sekmēt infrastruktūru ekspluatētāju savstarpējo koordināciju un resursu apvienošanu, lai veicinātu sadarbības kultūras veidošanos to starpā. Šādu darbību mērķos vajadzētu iekļaut arī Eiropas pētniecības infrastruktūru darbības un to pieejamības iespējamiem lietotājiem labāku strukturēšanu, to kopīgu attīstīšanu jaudas un darbības ziņā, kā arī to saskaņotu un starpdisciplīnu izmantošanu;
- ar "mērķtiecīgiem uzaicinājumiem", kad šādas koncentrētas darbības neapšaubāmi veicinās atbalstu potenciāli nozīmīgām pētniecības infrastruktūrām ilgtermiņā un paātrinās to rašanos Kopienas mērogā. Tās īstenošā ciešā sadarbībā ar tematiskajās jomās paredzētajām darbībām, lai nodrošinātu to, ka visi Eiropas mērogā veiktie Kopienas pasākumi atbilst vajadzībai pēc pētniecības infrastruktūrām attiecīgajā jomā. Jau tagad var noteikt jomas¹ esošo Eiropas infrastruktūru labākai izmantošanai un nostiprināšanai, tādējādi apmierinot akadēmisko, valstu un rūpniecības pētījumu interesentu un sabiedrības kopumā ilgtermiņa vajadzības pēc, piemēram, zinātnes par dzīvību un tās pielietojumiem, informācijas un sakaru tehnoloģijām, rūpniecības pētniecības attīstības, tostarp metroloģiju, pēc atbalsta noturīgai attīstībai jo īpaši vides jomā, kā arī pēc sabiedriskajām un humanitārajām zinātnēm.

¹ Tās ir noteikusi arī *ESFRI*.

1.1.2. Uz informācijas un sakaru tehnoloģijām (IKT) balstītās e-infrastruktūras

E-infrastruktūru ieviešana nodrošina būtiskus pakalpojumus pētnieku aprindām, pamatojoties uz sarežģītiem procesiem, kas izstrādāti, lai izplatītu, uz IKT balstīto resursu (skaitļošanas tehnikas, savienojamības, aprīkojuma) iespējas novadītu līdz virtuālajām pētnieku aprindām. Eiropas mēroga pieejas un attiecīgu Eiropas mēroga darbību pastiprināšana šajā jomā var ievērojami sekmēt Eiropas pētniecības potenciāla paaugstināšanu un tā izmantošanu, konsolidējot *e-infrastruktūras* kā Eiropas Pētniecības telpas stūrakmeni, starpdisciplīnu jauninājumu "vēstnesi" un dzinēj spēku pārmaiņām zinātnisko pētījumu veikšanā.

Tā var arī sniegt ieguldījumu, integrējot pētniecības grupas no perifērijas un attālākiem reģioniem. *E-infrastruktūrai* ierosinātās darbības paredz veicināt lieljaudas un efektīvas komunikācijas (*GÉANT*) un uz *GRID* balstītu infrastruktūru, kā arī Eiropas progresīvās tehnoloģijas skaitļošanas tehnikas turpmāku pilnveidi un attīstību, uzsverot vajadzību atbalstīt izplatītās pasaules līmeņa jaudīgās skaitļošanas tehnikas, datu uzglabāšanas un progresīvo vizualizācijas ierīču materiālās bāzes nostiprināšanu. Darbības turklāt ir paredzētas, lai – vajadzības gadījumā – veicinātu to pieņemšanu lietotāju vidū, palielinātu to lomu pasaulē un paaugstinātu uzticēšanos tām, pamatojoties uz *GÉANT* un *GRID* infrastruktūras sasniegumiem un atvērtiem savstarpējas izmantojamības standartiem.

Vajadzēs saskaņoti atbalstīt digitālās bibliotēkas, arhīvus, datu uzglabāšanu, pārzināšanu Eiropas mērogā, kā arī organizēt datu krātuves zinātnieku aprindām un nākamajām zinātnieku paaudzēm. Uzmanību pievērsīs *e-infrastruktūru* datu uzticamības un ticamības palielināšanas aspektiem. Ierosināto darbību mērķis ir arī jaunu prasību un risinājumu paredzēšana un sasaistīšana, lai veicinātu plaša mēroga izmēģinājumu studiju radīšanu, kas paredzēti eksperimentiem ar jaunām, revolucionārām tehnoloģijām un lietotāju jauno prasību apmierināšanai, tostarp par e-mācībām. *eIRG* (e-infrastruktūras refleksijas grupa) regulāri palīdzēs ar stratēģiskiem ieteikumiem.

1.2. Jaunas pētniecības infrastruktūras

Šī īpašā programma veicinās jaunu pētniecības infrastruktūru radīšanu (tostarp esošo ievērojamu uzlabošanu), galvenokārt pievērsoties sagatavošanās fāzēm un "unikālām" infrastruktūrām ar būtisku un Eiropas mēroga ietekmi uz atbilstīgo zinātnisko jomu attīstību Eiropā.

1.2.1. Projektēšanas izpēte jaunām pētniecības infrastruktūrām

Veicināt jaunu pētniecības infrastruktūru radīšanu, izmantojot pieeju "no apakšas uz augšu" attiecībā uz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, finansējot piešķirumus izpētei un jaunu infrastruktūru tehniski ekonomiskā pamatojuma pētījumiem.

1.2.2. Atbalsts jaunu infrastruktūru veidošanai

Sekmēt jaunu pētniecības infrastruktūru radīšanu saskaņā ar "maināmās ģeometrijas" principu, galvenokārt pamatojoties uz ESFRI veikto darbu Eiropas jauno pētniecības infrastruktūru plāna izstrādē. Darba programmā noteiks prioritāros projektus, kuriem saskaņā ar pamatprogrammu ir iespējams Kopienas atbalsts.

Darbības saistībā ar jaunu infrastruktūru veidošanu īstēnos divos posmos, pamatojoties uz pamatprogrammā noteikto kritēriju sarakstu.

- 1. posms: Atbalsts sagatavošanas fāzei

Pirmajā posmā paredz uzaicinājumus, kas aprobežojas vienīgi ar darba programmā noteiktajiem prioritārajiem projektiem. Sagatavošanas posmā iekļauj paredzamās pētniecības infrastruktūras sīki izstrādātus izveides plānu izstrādi, tiesisko struktūru, pārvaldības un daudzgadu plānošanas pabeigšanu, kā arī galīgu vienošanos starp iesaistītajām pusēm. Sagatavošanas posmā Komisija darbosies kā "veicinātāja", īpaši veicinot finansēšanas metožu mehānismus izveides posmā.

- 2. posms: Atbalsts veidošanas fāzei

Otrajā posmā ar iespējamu privātu finansiālu iestāžu līdzdalību īsteno izveides plānus, balstoties uz tehniskajos, juridiskajos administratīvajos un finanšu nolīgumos sasniegto, īpaši izmantojot valstu un Kopienas instrumentu (piemēram, struktūrfondu vai Eiropas Investīciju bankas) savstarpējo papildināmību, un vajadzības gadījumā ņemot vērā iespējas zinātnes izcilībai konverģences reģionos un attālākos reģionos. Pamatprogrammā paredzēto finanšu atbalstu izveides posmā var sniegt tādiem izveides projektiem, kuriem atbalsts ir ļoti vajadzīgs. Šādos gadījumos lēmumus pieņem ar tāda mehānisma starpniecību, kas balstās uz vajadzīgo finansējumu (piemēram, tiešu piešķirumu, Eiropas Investīciju bankas aizdevumiem, kuriem piekļuvi var veicināt riska dalīšanas finanšu mehānisms (III pielikums); Līguma 171. pants).

1.3. Atbalsta pasākumi, tostarp atbalsts jaunām vajadzībām

Lai gūtu panākumus, formulējot un pieņemot Eiropas politiku attiecībā uz pētniecības infrastruktūrām, būtiska ir stingra darbības saskaņošana ES iekšienē. Tāpēc visā programmā paredzēti atbalsta pasākumi šādai saskaņošanai, tostarp atbalsts starptautiskās sadarbības attīstīšanai.

Šīs darbības veiktu, galvenokārt pēc regulāriem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus. Tās būtu vērstas jo īpaši uz attiecīgu valstu programmu koordināciju, izmantojot ERA-NET palīdzību, uz atbalstu jaunu vajadzību analīzei, atbalstu ESFRI un eIRG darbībai, uz programmas efektīvu īstenošanu (piemēram, atbalstot konferences, līgumus ar ekspertiem, ietekmes pētījumus u. c.), kā arī uz atbalstu to darbību starptautiskajam aspektam, ko saskaņā ar šo īpašo programmu, un atbalstu Eiropas augstāko sasniegumu izplatīšanai starptautiskā mērogā. Saistībā ar starptautisko sadarbību darbības, ko veic šajā iespēju programmas īpašajā daļā, ļaus arī noteikt atsevišķu trešo valstu vajadzības un savstarpējās intereses, uz kurām varētu balstīt īpašu sadarbību un, pamatojoties uz mērķtiecīgiem uzaicinājumiem, izveidot šķērssaites starp galvenajām trešo valstu un Eiropas Pētniecības telpas pētniecības infrastruktūrām.

2. PĒTNIECĪBA MVU VAJADZĪBĀM

Mērķi

Stiprināt Eiropas MVU jauninājumu iespējas un to ieguldījumu jaunu uz tehnoloģijām balstītu produktu un tirgu attīstībā, palīdzot tiem izmantot ārējus pētniecības pakalpojumus, vairot to pētniecības centienus, paplašināt to tīklus, labāk izmantot pētījumu rezultātus un apgūt tehnoloģiskās prasmes un zināšanas plaisas mazināšanai starp pētniecību un inovācijām.

Metode

MVU ir Eiropas rūpniecības pamatā. Tiem jābūt nozīmīgam jauninājumu sistēmas komponentam, kā arī svarīgam ķēdes posmam, pārvēršot zināšanas jaunos produktos, procesos un pakalpojumos. Tā kā konkurence gan iekšējā tirgū, gan visā pasaulē aizvien pieaug, Eiropas MVU jāpaaugstina zināšanu un pētniecības intensitātes līmenis, jāveicina pētījumu izmantošana, jāpaplašina uzņēmējdarbība, aptverot lielākus tirgus, un jāveicina to zināšanu tīklu internacionalizācija. Lielākā daļa dalībvalstu veikto darbību saistībā ar MVU neveicina un neatbalsta starpvalstu sadarbību pētniecības jomā un tehnoloģiju pārņemšanu. Tādēļ ir vajadzīgas ES mēroga darbības, kas papildinātu valstu un reģionālā līmeņa darbības un pastiprinātu to ietekmi.

Īpašas darbības veiks, lai atbalstītu MVU vai MVU apvienības, kam vajadzīgi pētniecības darbību izpildītāju: galvenokārt zema vai vidēja līmeņa tehnoloģiju MVU ar ierobežotām pētniecības veikšanas iespējām vai bez tām. MVU ar augstu pētniecības intensitāti var piedalīties kā pētniecības pakalpojumu sniedzēji vai izmantot ārējus pētniecības pakalpojumus, lai papildinātu savas pētniecības pamatspējas. Šos pasākumus veiks ar augšupejošu pieeju visās zinātnes un tehnoloģiju jomās augšupejošā pieejā. Darbībās iekļaus demonstrējumu un citas darbības, lai veicinātu pētniecības rezultātu izmantošanu, nodrošinot papildināmību ar Konkurētspējas un inovāciju programmu. Projekta priekšlikumu vērtējumā ņems vērā to gaidāmo ekonomisko ietekmi uz MVU. Finanšu līdzekļus piešķirs, izmantojot šādas divas shēmas: Pētniecība MVU vajadzībām un MVU apvienību vajadzībām.

Pirmā virziena darbības galvenokārt ir pievērstas MVU zemā vai vidēji attīstītā tehnoloģiju līmenī, kuriem praktiski nav pētīšanas iespēju, vai tās ir pavisam nenozīmīgas, kā arī MVU ar augstu pētniecības intensitāti, kuriem ir vajadzīgi ārēji pētniecības pakalpojumi, kas papildinātu to pētniecības pamatiespējas. Otrajā shēmā darbības ir pievērstas MVU apvienībām, kas parasti vislabāk zina vai spēj noteikt savu dalībnieku kopīgās tehniskās problēmas, rīkoties to vārdā un veicināt pētījumu rezultātu efektīvu izplatīšanu un izmantošanu.

Koordinācijas un atbalsta pasākumi saskaņā ar "Pētniecību MVU vajadzībām" ietvers attiecīgu valstu/reģionālo programmu koordināciju, kuru mērķis ir atbalstīt MVU un kas atbalsta paraugpraksi, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, veicinot MVU piekļuvi Septītajai pamatprogrammai un novērtējot ietekmi. Darbības varētu balstīt arī uz valsts pētniecības programmām, kas papildinātu turpmāk minētās pētniecības darbības ¹.

Papildus šīm īpašajām darbībām atbalstīs un veicinās MVU dalību visas pamatprogrammas izpildē. Izstrādājot saturu tematiskajām jomām programmā "Sadarbība", ko īsteno ar dažāda apjoma projektiem atkarībā no jomas un tematikas, ņem vērā MVU pētniecības vajadzības un potenciālu.

Īstenojot Kopienas PTA pamatprogrammu, nodrošina savstarpēju papildināmību un sinerģiju ar darbībām Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammā, lai atbalstītu un veicinātu MVU līdzdalību Kopienas PTA pamatprogrammā.

¹ Tas, pamatojoties uz *Eureka*, varētu ietvert iespējamu to programmu kopīgu īstenošanu, kas paredzētas MVU, kuri veic zinātnisko izpēti.

Darbības

Īstenošas šādas divas uz MVU attiecināmas shēmas:

- **Pētniecība maziem un vidējiem uzņēmumiem**

Ar šo shēmu atbalsta nelielas novatorisku MVU grupas, lai risinātu kopīgas vai līdzīga rakstura tehnoloģiskas problēmas. Salīdzinoši īsam laikposmam paredzēti projekti jāvērs uz jauninājumu vajadzībām tādiem MVU, kuri pētniecībā iesaista ārējus pētniecības un tehnoloģiju darbību izpildītājus, parādot, ka attiecīgiem MVU ir izteikts pētījumu izmantošanas potenciāls.

- **Pētniecība MVU apvienībām**

Ar šo shēmu sniedz atbalstu MVU apvienībām, lai problēmām, kas ir kopīgas daudziem MVU konkrētās rūpniecības nozarēs vai vērtību veidošanās posmos, izstrādātu tehniskus risinājumus ar pētījumiem, kuri ir vajadzīgi, piemēram, nosakot Eiropas normas un standartus vai panākot atbilstību tiem, un izpildot reglamentējošas prasības tādās jomās kā veselība, drošība un vides aizsardzība. Projekti, kuru ilgums var būt vairāki gadi, jāvada MVU apvienībām, kuras savu dalībnieku labā pētniecībā iesaista ārējus pētniecības un tehnoloģiju izstrādes darbību izpildītājus un kurām pētniecībā jāiesaista arī vairāki atsevišķi MVU.

- **Shēmu kopīgās iezīmes**

- Citi uzņēmumi un tiešie lietotāji var piedalīties shēmu īstenošanā, ja tas ir MVU vai MVU apvienību interesēs.

- Papildus pētniecībai projektos būtu jāiekļauj darbības pētījumu rezultātu pielietojumam un efektīvai izmantošanai, piemēram, pārbaudes, demonstrācijas, mācības, tehnoloģiju pārņemšana, zināšanu vadība un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība. Projektos pētniecībai MVU apvienību vajadzībām būtu turklāt jāiekļauj darbības pētījumu rezultātu efektīvai izplatīšanai MVU apvienību dalībnieku starpā un, ja vajadzīgs, arī plašākā mērogā.
- Abu shēmu īpašuma un piekļuves tiesībām piemēro īpašus noteikumus.

Centienus koncentrēs uz pētniecības projektiem. Turklāt atbalstu sniegs valsts shēmām, nodrošinot finanšu līdzekļus MVU un MVU apvienībām, lai tie varētu sagatavot ierosinājums darbībām saskaņā ar "pētniecību MVU vajadzībām", kuru mērķis būtu veicināt jaunu valsts shēmu izveidi vai esošo shēmu izvēršanu.

3. ZINĀŠANU REĢIONI

Mērķi

Stiprināt Eiropas reģionu zinātniskās pētniecības potenciālu, jo īpaši veicinot un atbalstot visā Eiropā ar pētniecību saistītu reģionālu kopu veidošanos, kurās apvienoti universitātes, pētniecības centri, uzņēmumi un reģionālās iestādes.

Metode

Reģioni ES pētniecības un izstrādes ainā ieņem aizvien nozīmīgāku vietu. Pierādījumi liecina, ka investīcijas pētniecībā un izstrādē uzlabo reģiona pievilcību, tajā pašā laikā palielinot vietējo uzņēmēju konkurētspēju. Ar pētniecību un izstrādi cieši saistītas kopas uzskatāmas par labākajām šādas investīciju aktivitātes veicinātājām, tieši radot priekšrocības vietējai konkurētspējai un labvēlīgi ietekmējot izaugsmi un nodarbinātību. 2003. gada izmēģinājuma pasākums "Zināšanu reģioni"¹ apstiprināja šādu kopu nozīmīgumu un interesi par to attīstības atbalstu un veicināšanu.

Šāda rīcība dos iespēju Eiropas reģioniem nostiprināt investīciju iespējas pētniecības un tehnoloģiju izstrādei, tajā pašā laikā maksimāli izmantojot to potenciālu sekmīgai interesentu iesaistei Eiropas mēroga pētniecības projektos un veicinot reģionālu kopu izveidi, tādējādi veicinot reģionālo attīstību Eiropā. Darbības veicinās reģionālu kopu izveidi, kas veicina Eiropas Pētniecības telpas izveidi. Pētniecības un izstrādes darbībām paredzēto investīciju un darbību struktūrfondu paplašinātu un koncentrētāku lietojumu panāks, uzlabojot sinerģiju starp reģionālo un pētniecības politiku, jo īpaši veidojot reģionālu pētniecības stratēģiju, ko reģionālās iestādes var integrēt savā ekonomikas attīstības stratēģijā.

Īpašu uzmanību veltīs sadarbībai starp kaimiņu reģioniem dažādās dalībvalstīs.

¹ Pēc Eiropas Parlamenta iniciatīvas izmēģinājuma pasākums "Zināšanu reģioni" tika iekļauts 2003. gada Kopienas budžetā. Pēc tam Sestās Kopienas PTA pamatprogrammas (2004) programmā "Saskaņota politikas izstrāde" iekļāva vēl vienu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

"Zināšanu reģionos" paredz atbalstu optimālas politikas un stratēģijas noteikšanai un īstenošanai ar pētniecību un izstrādi saistītu kopu veidošanā. Šī programma jo īpaši palielina reģionālo pētniecības plānu atbilstību un efektivitāti, izmantojot savstarpēju apmācību; veicina un stiprina kopu sadarbību; un sekmē uz pētniecību un izstrādi vērsto esošo kopu ilgtspējīgu attīstību, kā arī sekmē iespējas veidot jaunas kopas, jo īpaši jaunos zināšanu reģionos. Īpaši atbalstīs pieprasījuma radītus un problēmu risināšanai paredzētus projektus, kas saistīti ar īpašām tehnoloģiju jomām vai nozarēm¹.

Šī darbība attiecas uz visiem reģioniem, tostarp īpašajā programmā "Konverģence"² minētajiem reģioniem.

Darbības

Parasti projektos iesaista reģionālās iestādes, reģionālas attīstības aģentūras, universitātes, pētniecības centrus un rūpniecības uzņēmumus, kā arī, ja vajadzīgs, tehnoloģiju pārņemšanas, finanšu vai pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Zināšanu reģionu projektos tiks iekļautas šādas darbības:

¹ Ar to vajadzības gadījumā neizslēdz dažādu tehnoloģiju jomu kombināciju.

² Konverģences reģioni ir tie, kas noteikti 5. pantā Padomes Regulā (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.). Tas ietver "konverģences" mērķa reģionus, reģionus, kas atbilst finansējumam no Kohēzijas fonda, un visattālinātākos reģionus.

- reģionālo vai pārrobežu kopu **pētījumu programmu analīze, pilnveidošana un ieviešana**, kā arī sadarbība starp kopām. Tie iekļauj kā analīzi, tā arī ieviešanas plānu, pievēršot uzmanību pētniecības un izstrādes iespējām un prioritātēm. Projektos izmantos prognožu, salīdzinošās novērtēšanas vai citas metodes, parādot gaidāmās priekšrocības, piemēram, saikņu nostiprināšanos starp attiecīgajām kopām, optimizētu iesaistīšanos Eiropas pētniecības projektos un lielāku ietekmi uz reģiona attīstību. Tajos varētu gatavoties arī starpreģionu izmēģinājuma pasākumiem. Šīs darbības īpaši paredzētas, lai veicinātu uzlabotu papildināmību starp Kopienas reģionālajiem fondiem un citiem Kopienas un valstu fondiem.
- Augsti attīstītu reģionu "**vadišana**" reģionos ar mazāk izteiktu pētniecības novirzienu, veidojot uz pētniecību un izstrādi orientētas kopas. Starptautiski reģionāli konsorģiji mobilizēs un piesaistīs zinātniskās izpētes dalībniekus no akadēmiskajām aprindām, rūpniecības un valdībām, lai tie piedāvātu "ievirzes" risinājumus tehnoloģiski mazāk attīstītiem reģioniem.
- **Ierosmes**, lai ar pētniecības dalībnieku un iestāžu starpniecību uzlabotu integrāciju reģiona saimniecībā, izmantojot to sadarbību kopu līmenī. Tajās iekļauj starptautiskas darbības, lai nostiprinātu saites starp pētniecībā ieinteresētajām personām un vietējām uzņēmēju kopienām, kā arī atbilstīgās darbības starp kopām. Lai uzskatāmi parādītu ieguvumus no integrācijas, šīs darbības varētu sekmēt pētniecības un izstrādes jomas papildināmības noteikšanu.

Atbalstu sniegs arī sistemātiskas savstarpējās informācijas apmaiņas veicināšanas darbībām, kā arī mijiedarbībai starp līdzīgiem projektiem, un, vajadzības gadījumā, arī darbībām citās atbilstīgajās kopienas programmās (piemēram, analīzes un sintēzes semināri, apaļā galda apspriedes, publikācijas), īpaši uzsverot to kandidātvalstu un asociēto valstu, kā arī to dalībvalstu iesaistīšanu, kas ES pievienojās pēc 2004. gada 1. maija.

4. PĒTNIECĪBAS POTENCIĀLS

Mērķis

Stimulēt paplašinātās ES zinātniskās pētniecības potenciāla pilnīgu apzināšanu un izmantošanu, apgūstot un attīstot esošo un jaunu izcilību ES konverģences reģionos un attālākajos reģionos, un palīdzēt stiprināt zinātnieku iespējas veiksmīgi piedalīties Kopienas mēroga pētniecības pasākumos.

Metode

Lai atbalstītu paplašinātās ES zinātniskās pētniecības potenciāla pilnīgu apzināšanu un izmantošanu, ar apņēmīgām darbībām mēģinās atraisīt pētniecības grupu zinātnisko potenciālu, jo īpaši Eiropas Savienības konverģences reģionos un attālākajos reģionos, kas pašlaik pilnībā neizmanto savas iespējas vai kuriem ir vajadzīgas jaunas zināšanas un atbalsts sava potenciāla izmantošanai. Darbības lielā mērā pamatosies uz agrākajiem un pašreizējiem pasākumiem, piemēram, uz Piektajā pamatprogrammā paredzētajiem Eiropas izcilības centriem toreizējās pievienošanās un kandidātvalstīs un Marijas Kirī vārdā nosauktās viesuzņemšanas stipendijām zināšanu tālāknodošanai. Tās arī papildinās Eiropas Sociālā fonda centienus saskaņā ar jauno kohēzijas politiku (2007. - 2013.), pievēršot uzmanību pētniecības cilvēku potenciāla attīstīšanai valstu līmenī atbilstīgajās teritorijās.

Pievēršot uzmanību šādu pētniecības grupu sadarbības nostiprināšanai un paplašināšanai ar pētniecības centriem citās ES dalībvalstīs vai asociētās valstīs, tiks dots ievērojams ieguldījums šo grupu potenciāla izvēšanai un tādējādi — to noturīgai attīstībai. Šo pētniecības grupu ietekme un līdzdalība Eiropas Pētniecības telpā palielināsies, optimizējot to starptautisko atzišanu, vadības potenciālu un zinātnieku kvalitāti.

Darbības

Šajā darbībā īpaši dos priekšroku tādām stratēģiskām partnerattiecībām, tostarp mērķsadarbībai, starp valsts un privātām pētniecības grupām ES konverģences vai attālākajos reģionos, kas izraudzītas to kvalitātes un augstā potenciāla dēļ, un pazīstamām pētniecības grupām citur Eiropā. Īpaši uzsvērs sagaidāmos partnerības ilgtermiņa rezultātus kā Eiropā, tā arī reģionālā līmenī. Lai pilnībā īstenotu pētniecības grupu potenciālu (proti, nostiprinātu zināšanas, radītu papildu spējas, tostarp pētniecības vadībā vai atpazīstamības palielināšanā), šajā darbībā iekļaus atbalstu izraudzītām pētniecības grupām atbilstīgos reģionos tajās pētniecības programmās, kas izveidotas saskaņā ar stratēģiskajām partnerattiecībām un to mērķis ir:

- tehnoloģiskās kompetences un pieredzes apmaiņa ar zinātniskā personāla starpvalstu apmaiņu starp izraudzītiem centriem atbilstīgos reģionos un vienu vai vairākām partnerorganizācijām citā ES dalībvalstī vai asociētā valstī, kurā paredzēts obligāts atgriešanās mehānisms apmaiņas dalībniekiem no atbilstīgos reģionos izraudzītajiem centriem;
- citu valstu pieredzējušu pētnieku, tostarp vadītāju pieņemšana darbā izraudzītos pētniecības centros – ar esošu vai jaunu izcilību – ar mērķi nodot zināšanas un/vai apmācīt pētniecības personālu, tādējādi radot pamudinājumu atgriezties no valsts aizbraukušajiem zinātniekiem;

- konkrētu pētniecības iekārtu iegāde izraudzītajiem esošajiem vai jauniem izciliem centriem un šo iekārtu, kā arī materiālās vides pilnveidošana, lai atbalstītu pētniecības programmas, kas izstrādātas saskaņā ar stratēģiskajām partnerattiecībām;
- semināru un konferenču organizēšana, kurā iesaistīti izraudzīto centru zinātniskie darbinieki un uzaicināti pētnieki no citām valstīm, lai veicinātu reģionālā, valsts un starptautiskā mēroga zināšanu nodošanu šo centru starptautisko mācību iespēju un reputācijas veicināšanai; saskaņā ar šo shēmu izraudzīto centru pētniecības personāla piedalīšanās starptautiskās konferencēs vai īstermiņa mācību pasākumos, lai apmainītos zināšanās, veidotu kontaktus un iekļautu tos plašākā starptautiskā pētniecības vidē;
- izplatīšanas un popularizēšanas darbības, lai nodrošinātu izraudzīto centru un to darbības atpazīstamības palielināšanu.

Papildus un neatkarīgi no šiem atbalsta pasākumiem darbības radīs vērtēšanas mehānismus, ar kuriem jebkurš atbilstīgo reģionu pētniecības centrs, kas ir pieteicies vai nav pieteicies finansējumam, var iegūt starptautisku neatkarīgu ekspertu vērtējumu par savu pētījumu kvalitātes un infrastruktūru vispārējo līmeni. Šo vērtējumu sniegs Komisijas izvirzīti augsta līmeņa neatkarīgi starptautiski eksperti.

5. ZINĀTNE SABIEDRĪBĀ

Mērķis

Lai izveidotu atklātu, efektīvu un demokrātisku uz zinātnes atziņām balstītu Eiropas sabiedrību, mērķis ir stimulēt harmonisku zinātnisko un tehnoloģisko centienu un ar tiem saistīto pētniecības politiku integrāciju Eiropas sociālajā sistēmā, rosinot Eiropas mēroga pārdomas un debates par zinātņi un tehnoloģijām, kā arī to saistību ar sabiedrību un kultūru.

Metode

"Zinātne sabiedrībā" ir Sestajā pamatprogrammā uzsāktā eksperimentālā darba nozīmīgs paplašinājums, kas atbilst Eiropas pētniecības politikas izvirzītajām augstākajām prasībām.

Eiropas sabiedrības attīstība galvenokārt ir atkarīga no tās spējām radīt, izmantot un izplatīt zināšanas un to rezultātā nepārtraukti ieviest jauninājumus. Šajā ziņā svarīga nozīme ir zinātniskai pētniecībai kā "zināšanu trijstūra" – izglītības, pētniecības un inovāciju – daļai, un tai arī turpmāk jābūt vienam no izaugsmes, labklājības un noturīgas attīstības virzītājspēkiem.

Šā mērķa sasniegšanai ir obligāti radīt tādu sociālo un kultūras vidi, kas sekmē veiksmīgus un pielietojamus pētījumus. Tas nozīmē, ka vērā ņem pamatotas sabiedrības bažas un vajadzības, kas saistās ar paplašinātām demokrātiskām debatēm ar vairāk ieinteresētu un labāk informētu sabiedrību un labākiem nosacījumiem kolektīvai izvēlei ar zinātņi saistītos jautājumos, kā arī iespēju pilsoniskās sabiedrības organizācijām izmantot ārējus pētniecības pakalpojumus attiecībā uz to interesēm. Tam arī jāiedibina labvēlīgs klimats zinātniskās profesijas izvēlei, jāpanāk jaunu investīciju pieplūdums pētniecībā un tam sekojoša to zināšanu izplatīšana, uz kurām balstās Lisabonas stratēģija. Šī darbība paredzēta arī pilnīgai sieviešu integrācijai zinātnes pasaulē.

Tādējādi šajā programmas "Iespējas" daļā galveno uzmanību pievērš nosacījumu kopai, ar kuru šāda labvēlīga vide Eiropā kļūst par normu, nevis izņēmumu.

Vispirms jāpievēršas ar zinātņi saistītas robežšķirtnes veidošanās draudiem mūsu sabiedrības iekšienē. Šāda robežšķirtne nošķir tos, kuriem nav piekļuves attiecīgām zināšanām, no tiem, kam tāda ir; tos, kuriem nav iespējas ietekmēt pētniecības politikas veidošanu, no tiem, kam šāda iespēja ir. Tas pilsoņos izraisa nenoteiktu attieksmi pret zinātnes un tehnoloģiju sniegtajiem potenciālajiem labumiem un to pakļaušanu efektīvai sabiedrības uzraudzībai. No vienas puses, pilsoņi labprāt piekrīt pētījumu paplašināšanai, lai risinātu šodienas svarīgākās problēmas (slimības, vides piesārņojumu, epidēmijas, bezdarbu u. c.) un lai labāk prognozētu to iespējamo iespaidu nākotnē. No otras puses, pilsoņi nevar nepaust neticību par atsevišķiem zinātnes pielietojumiem un par savtīgu interešu izpausmēm lēmumu pieņemšanas gaitā.

Starp cēloņiem nereti neapmierinošai zinātnes integrācijai sabiedrībā minami šādi:

- nepietiekama sabiedrības līdzdalība, nosakot prioritātes un zinātnes politikas jomas, kas ļautu izvērst plašāku diskusiju par iespējamiem apdraudējumiem un sekām;
- aizvien pieaugoši iebildumi pret atsevišķām norisēm zinātnē, kontroles trūkums un neatrisināti jautājumi par pamatvērtību ievērošanu;
- šķietamā zinātnes pasaules izolācija no saimnieciskās un sabiedriskās dzīves ikdienas realitātēm;
- sabiedriskās politikas noteikšanai sniegto zinātnisko pierādījumu objektivitātes apšaubīšana;
- sabiedrībai pieejamās zinātnes informācijas nepietiekama kvalitāte.

Izraudzītā pieeja paredz:

- padarīt aptverošākus un pārredzamākus piekļuves mehānismus noturīgākai politikai un tās apstiprināšanai vajadzīgās pieredzes pārbaudīšanai;
- ņemot vērā pamattiesības, noteikt orientierus ētiski pamatotiem pētniecības centieniem;
- panākt Eiropas aktivitātes pieaugumu pasaulē izvērstajā diskusijā par kopīgām vērtībām, vienādām iespējām un dialogu sabiedrībā, kā arī šo vērtību un iespēju popularizēšanā;

- samazināt plaisu starp zinātnisko izglītību ieguvušajiem un tiem, kam tādas nav, veicināt zinātniskās kultūras izpratni tiešā visu pilsoņu tuvumā (iesaistot pilsētas, reģionus, fondus, zinātniskos centrus, muzejus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas u. c.);
- veicināt sabiedrības dialogu par pētniecības politiku un stimulēt pilsoniskās sabiedrības organizāciju ciešāku iesaisti pētniecības darbā;
- izpētīt iespējas, kā uzlabot Eiropas pētniecības un jauninājumu sistēmas pārvaldību;
- radīt visiem, jo īpaši jauniešiem, jēgpilnu zinātnes un pētnieku tēlu;
- palīdzēt sievietēm turpināt izaugsmi zinātniskajā karjerā un labāk izmantot to profesionālās un zinātniskās spējas cilvēces labā;
- atjaunot saziņu zinātnes jomā, lielāka iespaida sasniegšanai dodot priekšroku moderniem saziņas līdzekļiem, kā arī palīdzot zinātniekiem ciešāk sadarboties ar plašsaziņas līdzekļu speciālistiem.

"Zinātne sabiedrībā" pasākumus īsteno ar:

- darbībām, kas saistītas ar politiku un tieši šajā virzienā veiktiem pētījumiem;

- dalībvalstu sadarbību, nosakot kopīgus mērķus un nostiprinot valstī esošo pētniecības praksi koordinācijas atklāto metožu pielietošanas garā;
- veicinot, atbalstot un uzraugot "Zinātne sabiedrībā" jautājumu pārņemšanu un ietekmi citās pamatprogrammas daļās¹. Šis temats nodrošinās ar "Zinātne sabiedrībā" saistīto jautājumu vispārēju saskaņošanu gan pamatprogrammā, gan arī citās atbilstīgās Kopienas darbībās (piemēram, attiecībā uz izglītību un kultūru).

Darbības noritēs trīs virzienos.

Pirmais darbības virziens: Dinamiskāks zinātnes un sabiedrības attiecību pārvaldība

- **Eiropas zinātnes sistēmas nostiprināšana un uzlabošana**

Ar Eiropas zinātnes sistēmu saistās tādas cerības par tās jauninājumu ieviešanas potenciāla saglabāšanu, ka sabiedrībai jāgūst dziļāka izpratne par sistēmas sastāvdaļām, tās ekonomiku, noteikumiem un parašām. Pievēršot uzmanību Eiropas Pētniecības telpas dalībniekiem un tās dinamikai, risinās šādus trīs nozīmīgus jautājumus:

- zinātnisko un ekspertu ieteikumu izmantošanas un ietekmes uzraudzības uzlabošanu politikas noteikšanā Eiropā (tostarp riska pārvaldība), kā arī praktisku instrumentu un shēmu (piemēram, elektroniskos tīklu) izstrādi;
- uzticības un pašregulējuma veicināšanu zinātnieku aprindās;

¹ Tostarp ētikas pārraudzīšanas procedūru pielietošanu īpašajā programmā "Sadarbība" saistībā ar priekšlikumiem, kas skar delikātus jautājumus.

- veicināt diskusiju par informācijas izplatīšanu, tostarp par piekļuvi pētījumu rezultātiem un zinātnisko publikāciju nākotni, ņemot arī vērā pasākumus, lai uzlabotu sabiedrības piekļuvi informācijai.

- **Plašāka iesaiste politisko, sabiedrībai aktuālo un ētikas jautājumu paredzēšanā un skaidrošanā**

Sabiedrības centieni, bažas un ētikas pamatprincipi labāk jāintegrē visā pētniecības procesā, radot drošāku un konstruktīvāku vidi pētniekiem un sabiedrībai kopumā. Te jāievēro trīs aspekti:

- plašāka iesaiste ar zinātņi saistītos jautājumos;
- nosacījumi padziļinātām debatēm par ētiku un zinātņi;
- vairāk pievērsties apspriedēm pētniecības kopienā par pētniecības sociālajiem aspektiem.

- **Labāka izpratne par zinātnes un tehnoloģiju (*S+T*) vietu sabiedrībā**

Lai ar pamatotas politikas starpniecību pievērstos attiecībām starp zinātņi un sabiedrību, Eiropā ir jāpaplašina, jāapvieno un jāizplata vēsturē, zinātnē un tehnoloģijās, socioloģijā un zinātnes filozofijā uzkrātās zināšanas. Šajā sakarā šo nozaru zinātniekiem jāveido tīkli, lai strukturētu tādu pētniecību un debates, kas spēj atklāt zinātnes patieso ieguldījumu Eiropas sabiedrības un identitātes veidošanā, īpaši uzsverot:

- attiecības starp zinātņi, demokrātiju un tiesiskumu;

-
- pētījumus par ētiku zinātnē un tehnoloģijās;
 - zinātnes un kultūras savstarpējo ietekmi;
 - zinātnieku lomu un tēlu;
 - sabiedrības izpratni par zinātni un sabiedrības diskusiju veicināšanu.

- **Universitāšu pieaugošā loma**

Darbu vēršīs uz atbalstu atbilstīgām reformām, kas universitātēm kopā ar rūpniecības nozarēm un sabiedrību kopumā dod iespēju pilnībā izmantot savu lomu zināšanu radīšanā, izplatīšanā un apmaiņā (atbilstīgi Kopienas ierosmēm par pētniecības darbu universitātēs). Uzmanības lokā būs:

- labāku pamatapstākļu noteikšana efektīvākam pētniecības darbam universitātēs;
- strukturētu partnerattiecību izveides veicināšana ar uzņēmējdarbības nozari, ņemot vērā universitāšu iespējas pētniecības darba vadīšanā;
- zināšanu apmaiņas stiprināšana starp universitātēm un sabiedrību kopumā.

Otrais darbības virziens: Potenciāla nostiprināšana un redzesloka paplašināšana**• Dzimums un pētniecība**

Balstoties uz politikas ievirzēm Komisijas personāla darba dokumentā un Padomes secinājumiem¹, kā arī uz citām atbilstīgām Kopienas politikas ievirzēm, tiks īstenoti pozitīvas diskriminācijas pasākumi, lai nostiprinātu sieviešu lomu zinātniskajā pētniecībā un palielinātu dzimumu aspektu pētniecībā. Šie pasākumi radīs saturu debatēm par pētniecības politiku, uzraudzību, saskaņošanu un apstiprināšanu. Tajos iekļaus:

- sieviešu lomas stiprināšana zinātniskā pētniecībā un zinātniskajās lēmējinstādēs;
- dzimumu aspektu pētniecībā;
- dzimumu līdztiesības nodrošināšanu Kopienas pētniecības politikā un programmās.

¹ "Sievietes un zinātne: izcilība un jauninājumi – dzimumu vienlīdzība zinātnē" (SEK 2005/370); Padomes 2005. gada 18. aprīļa secinājumi.

• Jaunieši un zinātne

Tiks izstrādātas darbības dažādas kvalifikācijas cilvēku ieinteresēšanai par karjeru zinātnē, un tiks veicināta starppaaudžu saišu nostiprināšana un paaugstināts vispārējais zināšanu līmenis par pētniecību. Eiropas apmaiņu un sadarbības programmās uzmanību pievēršīs jaunai auditorijai pielāgotām dabaszinātņu mācību metodēm, atbalstam dabaszinātņu skolotājiem (konceptijas, materiāli), saikņu veidošanai starp skolām un profesionālo darbību. Turklāt var atbalstīt plašus Eiropas mēroga pasākumus, kas pulcē izcilus zinātniekus (kā "paraugus atdarināšanai") un centīgus jaunus zinātniekus. Tiks veikts atbalsta pētījums, ņemot vērā sociālo kontekstu un kultūras vērtības. Ir saglabāti trīs aspekti:

- atbalsts formālai un neformālai zinātniskai izglītībai skolās, kā arī zinātnes centriem, muzejiem un ar citiem atbilstīgiem līdzekļiem;
- saišu nostiprināšana starp izglītību zinātnes jomā un karjeru zinātnē;
- jaunu zinātniskas izglītības metožu pētniecības un koordinācijas darbības.

Trešais darbības virziens: Zinātnes un sabiedrības saziņa

Darbības veicinās efektīvu divpusējas saziņas kanālu veidošanu, kas dos iespēju sabiedrībai un politikas veidotājiem iesaistīties zinātnes jomā un zinātniekiem kontaktēties ar sabiedrību. Šī pieeja dos priekšroku ciešākai sadarbībai un labākas pieredzes apmaiņai starp zinātniekiem un plašsaziņas speciālistiem, kā arī plašākai mērķgrupu, jo īpaši bērnu un jauniešu, iesaistei, pētnieku kontaktiem ar sabiedrību un specializētiem preses izdevumiem. Centienus vērsīs uz:

- ticamas un laicīgas zinātniskas informācijas sniegšanu preses izdevumiem un citiem plašsaziņas līdzekļiem;
- mācību darbībām, lai mazinātu plaisu starp plašsaziņas līdzekļiem un zinātnieku aprindām;
- Eiropas dimensijas paplašināšanai plašākai sabiedrībai paredzētos zinātniskos pasākumos;
- zinātnes sekmēšanai ar audiovizuāliem līdzekļiem, izmantojot Eiropas kopražojumus un zinātnes programmu izplatīšanu;
- izcilu starptautisku pētījumu un zinātnisku ziņojumu popularizēšanai, piešķirot pazīstamas balvas;
- pētījumiem, kas paredzēti uzlabot saziņas par zinātne, gan par tās metodēm, gan rezultātiem, lai vairotu savstarpēju saprašanos starp zinātnisko kopienu un plašāko auditoriju – politikas veidotāji, plašsaziņas līdzekļi un plaša sabiedrība.

6. ATBALSTS PĒTNIECĪBAS POLITIKAS SASKAŅOTAI ATTĪSTĪBAI

Mērķis

Vairot valstu un Kopienas pētniecības politikas jomu efektivitāti un saskaņotību, un sasaisti ar citām politikas jomām, uzlabot valsts pētījumu ietekmi un saikni ar rūpniecību, kā arī stiprināt valsts atbalstu un tā pozitīvo ietekmi uz investīciju piesaisti no privātā sektora.

Metode

Šajā pamatprogrammas daļā veiktās darbības atbalstīs arī tādas politikas saskaņotu izstrādi, kas papildina Sadarbības programmā paredzētos saskaņošanas pasākumus un sniedz ieguldījumu Kopienas politikā un ierosmēs, kuru mērķis ir veicināt dalībvalstu politiku saskaņotību un ietekmi.

Palīdzot dalībvalstīm un Kopienai izstrādāt efektīvāku pētniecības un attīstības politiku, šīs darbības dos ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā, jo īpaši lai sasniegtu tās mērķi — 3 % investīciju pētniecībā. Mērķis ir uzlabot sabiedriskos pētījumus un to saikni ar rūpniecību un veicināt privātas investīcijas pētniecībā, jo īpaši nostiprinot sabiedrības atbalstu un tās ietekmi uz privātām investīcijām. Šim nolūkam pētniecības politikai jābūt pielāgojamai, ir jāmobilizē vairāk dažādu instrumentu, jākoordinē pasākumi pāri valstu robežām un jāiesaista citas politikas jomas, lai pētniecībai radītu labākus pamatnosacījumus.

Darbības

Darbības noritēs divos virzienos ¹:

Pirmais darbības virziens: ar pētniecību saistītu valsts politikas un rūpniecības stratēģiju pārraudzība un analīze, tostarp to ietekme

Šās darbības mērķis ir sniegt informāciju, pierādījumus un analīzi, atbalstot sabiedriskās politikas izstrādāšanu, īstenošanu, novērtēšanu un starpvalstu saskaņošanu. Tajā būs:

- **informācijas un izlūkošanas dienests (*ERAWATCH*)**, lai atbalstītu uz faktiem balstītas pētniecības politikas izstrādāšanu un sniegtu ieguldījumu Eiropas Pētniecības telpas (*ERA*) izveidē, ļaujot labāk izprast valstu un reģionālās pētniecības politikas, iniciatīvu un sistēmu raksturu, sastāvdaļas un attīstību. Tajā tiks iekļauta regulāra analīze par Eiropas aspektā svarīgiem jautājumiem, kas saistīti ar pētniecības politikas veidošanu, jo īpaši: faktoriem, kas nosaka pētniecības sistēmu attīstību un to ietekmi uz politikas un vadības struktūrām, jauniem jautājumiem vai izaicinājumiem un politikas izvēli, kā arī dalībvalstu virzības uz *ERA* un 3 % finansējuma mērķa pārskatīšanu Eiropas līmenī.

¹ Darbības, kas ir saistītas ar Eiropas zinātnes sistēmas nostiprināšanu un uzlabošanu, piemēram, jautājumi par zinātniskām konsultācijām un pieredzi, kas sniedz ieguldījumu sistēmas "labākā regulējumā", ir apskatītas šās īpašās programmas daļā "Zinātne sabiedrībā".

- **Rūpnieciskās pētniecības investīciju pārraudzības darbība**, lai sniegtu viendabīgu un papildu informācijas avotu, kas palīdzētu vadīt sabiedrisko politiku un ļautu uzņēmumiem novērtēt savu pētniecības un attīstības stratēģiju, cita starpā nozarēs, **kas ir būtiski svarīgi ES ekonomikai**. Tajā iekļaus regulārus progresu ziņojumus par uzņēmumu un nozares investīcijām pētniecībā un attīstībā, privāto pētniecības un attīstības investīciju tendenču pārskatus, analīzi par faktoriem, kas ietekmē uzņēmumu pieņemtus lēmumus un praksi pētniecības un attīstības investīciju jomā, ekonomiskās ietekmes analīzi un politikas seku novērtējumu.
- **Pētniecības aktivitātes rādītāju izstrāde un analīze, kā arī tās ietekme uz saimniecību**. Tas iekļaus valsts un reģionālo zinātnes un tehnoloģiju pamatskaitļu un progresu ziņojumu sagatavošanu un publicēšanu, vajadzības gadījumā izmantojot oficiālos statistikas rādītājus, dalībvalstu pētniecības un izstrādes sistēmu stipro un vājo pušu vērtējumu un analīzi par ES nostāju un veikumu zinātnes un tehnoloģiju pētniecībā.

Šīs darbības veic sadarbībā ar Kopīgo pētniecības centru, kā arī sadarbojoties ar pētījumu un ekspertu grupām.

Otrais darbības virziens: Pētniecības politikas saskaņošana

Šās darbības mērķis ir brīvprātīgi nostiprināt pētniecības politikas saskaņošanu, izmantojot:

- atbalsta darbības, lai īstenotu atklāto saskaņošanas metodi (*OMC*); un

- valsts vai reģionālā līmeņa starpvalstu sadarbības ierosmes jautājumos, kas skar kopīgas intereses, vajadzības gadījumā piesaistot citus interesentus (ieskaitot rūpniecību, Eiropas organizācijas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas).

Šīs darbības pievērsīsies jautājumiem, kas skar vispārējas intereses saistībā ar pētniecību un citām atbilstīgām politikas jomām, kas jāiesaista *ERA* īstenošanai un ES 3 % pētniecības investīciju mērķa sasniegšanai. Tās: sniegs ieguldījumu efektīvākas valstu un reģionālās politikas izveidē, izmantojot savstarpēju pieredzes apmaiņu un novērtējumu; veicinās saskaņotu vai kopīgu ierosmju izstrādi starp valstu grupām un reģioniem, kas ieinteresēti jomās ar izteiktu starpvalstu dimensiju vai kuras ir pārāk plašas; un vajadzības gadījumā noteiks jautājumus, kuru risinājumam vajadzīga Kopienas un dalībvalstu papildu un savstarpēji pastiprinoša rīcība.

Vairāku valstu un reģionu sāktās ierosmes var ietvert tādas darbības kā, piemēram, valstu un reģionālās politikas savstarpēju salīdzinošu pārskatīšanu, pieredzes un darbinieku apmaiņu, kopīgu vērtēšanu un ietekmes novērtējumu, kā arī kopīgu ierosmju izstrādi un īstenošanu.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Mērķis

Lai veicinātu konkurētspēju un ieņemtu vadošo pozīciju pasaulē, Eiropas Kopienai vajadzīga spēcīga un saskaņota starptautiska zinātnes un tehnoloģiju politika. Starptautiskās darbības, kas veiktas saskaņā ar dažādām pamatprogrammas programmām, īstenos saistībā ar vispārēju starptautiskās sadarbības stratēģiju.

Šai starptautiskai politikai ir trīs savstarpēji saistīti mērķi:

- atbalstīt Eiropas konkurētspēju, veidojot stratēģiskas partnerattiecības ar trešām valstīm izraudzītās zinātnes jomās un iesaistot labākos trešo valstu zinātniekus darbā Eiropā un sadarbībā ar to;
- veicināt kontaktus ar partneriem trešās valstīs, lai nodrošinātu labāku piekļuvi pētniecībai, ko veic citur pasaulē;
- risināt specifiskas trešām valstīm aktuālas vai globāla rakstura problēmas, pamatojoties uz abpusēju interesi un abpusēju izdevīgumu.

Metode

Lai noskaidrotu un noteiktu abām pusēm interesantas, savstarpēji izdevīgas pētniecības prioritārās jomas ar noteiktām trešām valstīm (starptautiskās sadarbības partnervalstis¹) īpašām sadarbības programmas darbībām, tiks paplašināti pašreizējie politikas dialogi un partnerības tīkli ar dažādiem trešo valstu reģioniem ar mērķi sniegt ieguldījumu šo darbību īstenošanā. Valstu darbību saskaņotību palielinās, atbalstot valstu (dalībvalstu un asociēto valstu) programmu koordināciju ar valstu pētniecības un tehnoloģiju attīstības politikas un darbību daudzpusēju koordināciju. Sadarbība ar trešām valstīm pamatprogrammā jo īpaši būs vērsta uz šādām valstu grupām²:

- kandidātvalstis³;
- Vidusjūras reģiona partnervalstis (*MPC*), Rietumbalkānu valstis (*WBC*)⁴, kā arī Austrumeiropas un Vidusāzijas valstis⁵ (*EECCA*);
- jaunattīstības valstis, vēršot uzmanību uz ikvienas iesaistītā reģiona valsts konkrētajām vajadzībām⁶;
- valstis ar strauji augošu ekonomiku⁶.

¹ Skatīt noteikumus dalībai .

² Šobrīd 9 Vidusjūras reģiona partnervalstis un 6 Austrumeiropas un Vidusāzijas valstis ir iesaistītas Eiropas Kaimiņattiecībupolitikā.

³ Valstis, kas nav asociētās kandidātvalstis.

⁴ Kas nav asociētās iespējamās kandidātvalstis.

⁵ Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Kazahstana, Kirgīzija, Moldāvija, Krievija, Tadžikistāna, Turkmenistāna, Ukraina un Uzbekistāna.

⁶ Ņemot vērā, ka Latīņamerikā ir gan jaunattīstības valstis, gan valstis ar strauji augošu ekonomiku.

Tematiski orientētās starptautiskās sadarbības darbības pētniecības jomā veic saskaņā ar īpašo programmu "Sadarbība". Starptautiskās darbības cilvēku potenciāla jomā veic saskaņā ar īpašo programmu "Cilvēki". Horizontālā atbalsta darbības un pasākumus, kas vērsti uz citām jomām, nevis "Sadarbības" programmā noteikto īpašo tematisko un starpdisciplināro jomu, īstēnos un dažos gadījumos var papildināt ar konkrētām savstarpējas intereses sadarbības darbībām. Dažādajās programmās paredzēto starptautiskās sadarbības pasākumu vispārējo saskaņošanu stiprinās, lai varētu nodrošināt saskaņotu pieeju un attīstīt sinerģiju ar citiem Kopienas instrumentiem (piemēram, *IPA*, Eiropas Kaimiņu politikas instrumentu, *ALA* regulu, Attīstības atbalsta shēmām). Ņemot vērā INTAS gūto pieredzi un pamatojoties uz to darbību saistībā ar sadarbību ar Austrumeiropas un Vidusāzijas valstīm, darbības, kas nodrošina nepārtrauktību, veic saskaņā ar šo programmu un programmām "Sadarbība" un "Cilvēki".

Komisija visā pamatprogrammā nodrošinās starptautiskas sadarbības darbību saskaņošanu, tostarp politikas dialogu ar partnervalstīm, reģioniem un starptautiskiem forumiem.

Darbības

Pamatdarbības kopīgi saskaņotās starptautiskās zinātniskās sadarbības politikas pilnveidošanai ir šādas:

- **divreģionālo zinātnes un tehnoloģiju sadarbības koordinācija, tostarp zinātnes un tehnoloģiju sadarbības politikas prioritāšu izvirzīšana un noteikšana;**

prioritāšu noteikšana Kopienas sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā balstīsies uz plašu politisku dialogu ar partnervalstīm un reģioniem, atzīstot to sociālos un kultūras apstākļus un pētniecības iespējas. Zinātnes un tehnoloģiju sadarbības dialogu veic dažādos līmeņos, piemēram, starptautiskajos forumos (dažādās ANO konvencijas), institucionalizētos divu reģionu dialogos ¹, ieskaitot Āzijas un Eiropas sanāksmes (*ASEM*), Latīņamerikas, Karību reģiona un ES sanāksmes (*ALCUE*), Vidusjūras un Rietumbalkānu partnerattiecības; Asia-Europe Meetings (*ASEM*); Latin America, Caribbean and EU (*EU-LAC*); the Mediterranean and Western Balkan Partnerships; ES un ACP (Āfrikas, Karību reģiona un Klusā okeāna valstu) sadarbību ar Austrumeiropas, Kaukāza un Vidusāzijas valstīm ², un divpusējos un daudzpusējos nolīgumus, kā arī neformālas zinātnieku un citu sabiedrības partneru starpreģionālas sanāksmes.

¹ Šajā kontekstā divu reģionu dialogs nozīmē dialogu starp dalībvalstīm, EK un attiecīgām trešām valstīm.

² Te var iesaistīt arī Starptautisko zinātnes un tehnoloģiju centru (*ISTC*) un Zinātnes un tehnoloģiju centru (*STCU*).

Par prioritāti nosaka divu reģionu vai divpusēja dialoga nostiprināšanu, lai vadītu un iezīmētu pamatus starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā un kopīgai to jomu noteikšanai pētniecībā, kas izraisa savstarpēju interesi un izdevīgumu.. Šāds dialogs un partnerība zinātnes un tehnoloģiju jomā rada visefektīvāko paņēmieni globāli un savstarpēji saskaņotu mērķu sasniegšanai, ņemot vērā reģionālās un valstīm raksturīgās īpašās vajadzības. Līdz ar to pamatprogrammā paredzēto starptautisko sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā vadīs saskaņoti ar integrētiem pētniecības politikas formulējumiem, kas izstrādāti šajos dialogos un nolīgumos par zinātņi un tehnoloģiju ¹.

Šīs iniciatīvas īstēnos ar īpašām starptautiskās sadarbības darbībām, kas attīstīs divpusēju reģionālu dialogu ar dalībvalstīm, asociētajām valstīm un starptautiskās sadarbības partnervalstīm.

Šai prioritāšu noteikšanai un zinātnes un tehnoloģiju sadarbības politikas konkretizēšanai ir tieša un izmērojama ietekme uz citām darbībām, kas paredzētas starptautiskajā zinātnes un tehnoloģiju sadarbībā saskaņā ar īpašo programmu "Iespējas", proti: zinātnes un tehnoloģiju nolīgumu, zinātnes un tehnoloģiju sadarbības partnerības paplašināšanā un pilnveidošanā, kā arī pozitīvas sinerģijas efekta radīšanā attiecībā uz valstu politiku un darbībām starptautiskajā zinātnes un tehnoloģiju sadarbībā.

Saskaņā ar noteiktajām prioritātēm zinātnes un tehnoloģiju nolīgumos priekšroku dos tādu jaunu elementu noteikšanai, kuriem ir vajadzīga atbilstoša rīcība un politisks atbalsts attiecīgo tēmu līmenī.

¹ Ņemot vērā Kopienas intereses, ir noslēgti nolīgumi ar visu vadošo rūpnieciski attīstīto vai jaunattīstības valstu partneriem, ieskaitot gandrīz visas valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņvalstu attiecību politika.

Turklāt zinātnieku līdzdalība trešo valstu pētniecības programmās ļaus pilnībā izmantot zinātnes un tehnoloģiju nolīgumu iespējas, kā arī ļaus zinātniekiem abpusēji iegūt zināšanas par trešo valstu pētniecības sistēmām un pētniecības kultūru. Šajā sakarā pamatprogramma segs izmaksas dalībvalstu un asociēto valstu zinātniekiem par līdzdalību trešo valstu pētniecības programmās, ja par tām ir savstarpēja interese un tās dod abpusēju labumu. Šāda sadarbība notiks konkursa kārtībā.

Kopīgie projekti, ko izstrādā, balstoties uz dialogu un zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem, pamatosies uz vajadzību apzināšanu, un tiem būs ievērojama vieta partnerībā, kompetencē un finansējumā, kā arī svarīga sociāla un ekonomiska nozīme. Projektos īpaša uzmanība tiks veltīta prioritātēm, kas noteiktas reģionālo forumu politiskajos dialogos par sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā, turklāt katram reģionam vai starptautiskās sadarbības partnervalstu grupai būs īpaši uzaicinājumi priekšlikumu iesniegšanai. Šo dialogu rezultāti palīdzēs noteikt īpašo starptautiskās sadarbības pasākumu prioritātes un vajadzības saistībā ar īpašām starptautiskās sadarbības darbībām dažādajās tēmās īpašajā programmā "Sadarbība".

- **Divpusēja koordinācija zinātnes un tehnoloģiju partnerības veicināšanai**

Noteikto prioritāšu īstenošanu tālāk pilnveidos un pārvērtīs darbībā, nosakot vienlīdzību zinātnes un tehnoloģiju partnerībās, pārgrupējot daudzus interesentus (pētniecības, rūpniecības, valdības un pilsoniskās sabiedrības jomā) pētniecības iespēju veidošanai un pētniecības darbībām. Ir pierādījies, ka tas ir pats piemērotākais mehānisms, lai sinerģiski mobilizētu visu partneru stiprās puses. Lai apmierinātu atšķirīgās globālas, reģionu un/vai valstu vajadzības, partnerībā ir vajadzīga daudznozaru pieeja.

Partnerības zinātnes un tehnoloģiju jomā pilnveidošanu pamatos uz starpreģionālās vadības un koordinācijas politiskajām ierosmēm noteiktās prioritāšu jomās. Tās īsteno vadības grupas, ko veido ierobežots skaits katra reģiona pārstāvju, un tās būs atvērtas visiem partneriem attiecīgajos reģionos, ievērojot to intereses un pētniecības iespējas. Šīs partnerības veicinās kopīgas pētniecības darbības un pastāvīgu politikas dialogu par sadarbības īstenošanas efektivitāti, kā arī par nākotnes vajadzību noteikšanu.

- **Atbalsts, lai saskaņotu dalībvalstu un asociētu valstu politiku un darbības saistībā ar starptautisko sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā**

Lai veicinātu starptautiskās zinātniskās Kopienas sadarbības stratēģijas efektivitāti ES, būtiska ir valstu politikas saskaņošana, īstenojot saistības, kas ir pieņemtas zinātnes un tehnoloģiju divu reģionu un divpusējos dialogos.

Šī saskaņošana pastiprinās uzsāktās divpusējās sadarbības iniciatīvas zinātnes un tehnoloģiju jomā starp dalībvalstīm un starptautiskās sadarbības partnervalstīm, kā arī palielinās pozitīvo sinerģiju to starpā. Tā arī vairo papildināmību Kopienas un dalībvalstu sadarbībā zinātnes un tehnoloģiju jomā.

Turklāt tā atbalstīs "kopīga redzējuma" panākšanu, veicinot novatorisku programmatisku pieeju un ciešāk sadarbojoties ar dalībvalstīm, lai izveidotu un īstenotu saskanīgu ES sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā.

II PIELIKUMS

INDIKATĪVS SUMMU SADALĪJUMS (miljonos EUR)

Pētniecības infrastruktūras ¹	1715
Pētniecība MVU vajadzībām	1336
Zināšanu reģioni	126
Zinātniskais potenciāls	340
Zinātne sabiedrībā	330
Pētniecības politikas saskaņota attīstība	70
Starptautiskās sadarbības pasākumi	180
KOPĀ	4097

¹ Ieskaitot iemaksu līdz EUR 200 miljonu apjomam Eiropas Investīciju bankā tās riska dalīšanas finanšu mehānismam, ka minēts III pielikumā. Katru gadu atvēlēs summu apmēram EUR 100 miljonu apjomā laikposmam no 2007. gada līdz 2010. gadam.

III PIELIKUMS

Riska dalīšanas finanšu mehānisms

Saskaņā ar II pielikumu Kopiena sniegs iemaksu (koordinācijas un atbalsta darbība) Eiropas Investīciju bankā (EIB), kas būs riska dalīšanas partneris riska dalīšanas finanšu mehānismā (*RSFF*). *RSFF*, ko līdzfinansēs Kopiena un EIB, mērķis ir veicināt privātā sektora ieguldījumu visā Eiropā pētniecības, tehnoloģiju izstrādes un demonstrējumu pasākumiem (RTD), kā arī jauninājumiem.

Kopienas iemaksa palīdzēs palielināt riska pārvaldības spējas, tādējādi nodrošinot i) lielāku EIB aizdevumu un garantiju apjomu zināmam riska līmenim un ii) riskantāku Eiropas PTA pasākumu finansēšanu, kas nebūtu iespējams bez šāda Kopienas atbalsta, tādējādi palīdzot novērst tirgus trūkumus. Tā mērķis ir:

- pievienot vērtību jomās, kurās tirgus nevar nodrošinot vajadzīgo finansējumu; un
- nodrošinot veicinošu ietekmi attiecībā uz ietekmi uz privātām investīcijām.

Kopienas iemaksa ir atvēlēta *RSFF* atbilstīgi II pielikumā izklāstītiem noteikumiem.

EIB aizdos līdzekļus, kas iegūti starptautiskos finanšu tirgos, un nodrošinās garantijas saviem finansētājiem partneriem saskaņā ar tās standarta priekšrakstiem, noteikumiem un kārtību.

Tā izmantos šo iemaksu rindas kārtībā, kā līdzekļus un kapitāla sadali bankā, lai segtu daļu risku, kas saistīti ar tās darbībām, atbalstot atbilstīgas PTA darbības Eiropā.

Pamatojoties uz savu finanšu novērtējumu, EIB izvērtēs finanšu riska pakāpi un pieņems lēmumu par nodrošinājuma un piešķiramā kapitāla vērtību.

Riska novērtējums un klasificēšana, kā arī no tā izrietošie lēmumi par aizdevuma nodrošinājumu un kapitāla sadali ievēros bankas standarta procedūras saskaņā ar tās Strukturēto finansēšanas mehānismu, ko apstiprinājuši un pārtrauga tās akcionāri un kā tas laiku pa laikam atjaunināts un grozīts. Tās nemainīs saistībā ar Kopienas ieguldījumu.

Risks Kopienas budžetam ir tikai izmaksātās summas vai summas, kas atvēlētas, lai tās izmaksātu. Kopienas budžetā nenoteiks neparedzēto izdevumu saistības, jo jebkuru atlikušo risku uzņemas EIB.

Kopienas iemaksu izmaksās katru gadu, pamatojoties uz daudzgadu plānu un ņemot vērā maiņas pieprasījumā. Gada summu noteiks darba programmā, pamatojoties uz gadskārtējo darbības pārskatu un prognozes, ko EIB iesniegs.

Nolīgumā, ko noslēgs ar EIB pēc apspriedēm ar dalībvalstīm, būs paredzēti noteikumi, saskaņā ar kuriem Kopienas līdzekļus var izmantot aizdevuma nodrošinājumam un kapitāla sadalei. Tajā būs ietverti šādi noteikumi:

- PTA darbības Kopienā, kas var pretendēt uz aizdevumu. Kopienas finansētā pētniecības infrastruktūru pilnveidošana ir automātiski pieejama saskaņā ar šo īpašo programmu. Trešās valstīs, kas nav asociētās valstis, nodibinātas juridiskas vienības ir arī atbilstīgas, ja tās piedalās FP7 netiešās darbībās un to izmaksas ir tiesīgas saņemt Kopienas finansējumu. Tāpat iespējams izskatīt arī citas pētniecības infrastruktūras, kas saistītas ar Eiropas interesēm.

RSFF būs paredzēts visās dalībvalstīs un asociētās valstīs, lai nodrošinātu, ka visas juridiskās vienības, neskatoties uz to lielumu (tostarp MVU un pētniecības organizācijas, tostarp universitātes) visās dalībvalstīs, var gūt labumu no šā mehānisma, finansējot to atbilstīgās darbības.

Komerčiālas inovācijas darbības ir tiesīgas saņemt RSFF finansējumu tikai, izmantojot EIB iemaksu.

- Saskaņā ar regulu par dalības noteikumiem, kas pieņemta atbilstīgi Līguma 167. pantam, nolīgumā arī paredzēs procedūras, lai Kopiena pienācīgi pamatotos gadījumos varētu iebilst pret EIB veikto Kopienas izmaksas izmantojumu;

- Noteikumi, kuros noteikta finanšu riska daļa, ko sedz Kopienas iemaksa, un riska sliekšnis, kuru pārsniedzot EIB var izmantot Kopienas iemaksu, kā arī noteikumi par attiecīgo ienākumu dalīšanu.

Kopienas iemaksas apjoms katrai operācijai ir atkarīgs no finanšu riska novērtējuma, ko veic EIB. Paredzēts, ka izdevuma nodrošinājuma un kapitāla sadales apjoms vairumam RSFF operāciju būs no 15 % līdz 25 % no šādas operācijas nominālās vērtības. Kopienas iemaksas aizdevuma nodrošinājuma un kapitāla sadales apjoms nepārsniedz 50 % no nominālās aizdevuma vai garantija vērtības. Katrā operācijā ir riska dalīšana;

- Mehānisms, ko Kopiena izmantos, lai pārraudzītu EIB aizdevumu un garantiju operācijas, kas saistītas ar Kopienas iemaksām, tostarp operācijas, kuras veic EIB finanšu partneri.

EIB var izmantot vienīgi tās Kopienas iemaksas, kas paredzētas operācijām, kuras apstiprinātas laikā no šīs īpašās programmas spēkā stāšanās dienas līdz 2013. gada 31. decembrim.

EIB katru gadu informē Komisiju par to, cik procentus un ienākumus Kopiena šajā periodā ir saņēmusi saistībā ar Kopienas iemaksām; Komisija šo informāciju nodod tālāk Eiropas Parlamentam un Padomei. Saskaņā ar Finanšu regulas 18. panta 2. punktu tos uzskata par piešķirtiem ieņēmumiem RSFF un iekļauj budžetā.

Pieņemot darba programmu, Komisija šīs īpašās programmas "Pētniecības infrastruktūras" jebkurām citām netiešām darbībām var no jauna iedalīt jebkuru summu, kas nav izmantota RSFF un ko pēc vidusposma novērtējuma, kā minēts Pamatprogrammas II pielikumā, tādējādi ir atguvusi EIB. Vidusposma novērtējumā būs iekļauts ārējs novērtējums par RDFE ietekmi.

Komisija cieši pārraudzīs Kopienas iemaksu faktisko izmantošanu; tā veiks ex-post novērtējumus par darbību panākumu iezīmēm un regulāri ziņos Programmas komitejai. Turklāt galvenos rezultātus šajā sakarā Komisija iekļaus ikgadējā ziņojumā par darbībām attiecībā uz zinātnes un tehnoloģiju attīstību, kuru tā nosūtīs Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar Līguma 173. pantu.

IV PIELIKUMS

Ārpuskopienas pētniecības programmu kopīga īstenošana

Turpinājumā orientējoši ir norādīta viena ierosme kopīgai valstu pētniecības programmu īstenošanai, un uz to atbilstīgi Līguma 169. pantam varētu attiekties atsevišķs lēmums. Turpmākas ierosmes var noteikt un ierosināt Septītās pamatprogrammas īstenošanas laikā.

Šāda lēmuma pieņemšanas gadījumā izveidotu speciālu īstenošanas struktūru, kopā ar organizatorisko struktūru un piemērotām vadības iestādēm, kas nepieciešamas darbības īstenošanai. Saskaņā ar II pielikumu Kopiena varētu sniegt finanšu atbalstu ierosmei II pielikumā noteiktās summas apmērā un varētu aktīvi piedalīties tās īstenošanā, izmantojot darbībai vispiemērotākos līdzekļus.

Līguma 169. panta (EK līgums) iniciatīva pētniecībā iesaistīto MVU jomā

Iniciatīvas mērķis ir uzsākt un īstenot kopīgu pētniecības un izstrādes programmu ar pētniecību saistīto MVU vajadzībām, lai sekmētu to pētniecības un jauninājumu ieviešanas spējas. Izmantojot *EUREKA* iespējas, tā veicinās un atbalstīs starptautiskus pētniecības un izstrādes projektus, ko vada tādi MVU. Ierosme papildina citas MVU vajadzībām paredzētas darbības, ko veic saskaņā ar Septīto pamatprogrammu.

Kopiena sniegs finanšu atbalstu ierosmei un piedalīsies tās īstenošanā, izmantojot darbībai vispiemērotākos līdzekļus.

V PIELIKUMS

Informācija, kas Komisijai jāsniedz saskaņā ar 8. panta 5. punktu

1. Informācija par darbībām, lai varētu uzraudzīt katru priekšlikumu visu tā darbības laiku, jo īpaši:
 - iesniegtie priekšlikumi;
 - katra priekšlikuma novērtējuma rezultāti;
 - subsīdiju līgumi;
 - pabeigtas darbības.

2. Informācija par katra uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus rezultātus un darbības īstenošanas rezultātus, jo īpaši:
 - katra uzaicinājuma rezultāti;

- sarunu par subsīdiju nolīgumiem rezultāti;
 - darbību īstenošana, tostarp maksājumu dati un darbību rezultāti.
3. Informācija par programmu īstenošanu, tostarp attiecīgu informāciju pamatprogrammas, īpašas programmas un katras darbības līmenī.

Šī informācija (jo īpaši par priekšlikumiem, to novērtējumiem un subsīdiju nolīgumiem) jāsniedz vienotā strukturētā elektroniski lasāma un apstrādājamā formātā, pie kā var piekļūt, izmantojot uz IT pamatotu informācijas un ziņošanas sistēmu ar ko var viegli analizēt datus.
